

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az általatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:  
1 évre 12 kor., ½ évre 6 kor., ¼ évre 3 kor.  
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:  
**BILKEI FERENC.**

Segéd szerkesztő:  
**KETSKÉS ELEK.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**  
Egyes számok kaphatók: a dohánytársadékn.

## Tiltakozó népgyűlés.

A ki látta azt az impozáns tömeget, mely csütörtökön a Magyar Király előtt hullámozott: a ki hallotta azt a tomboló lelkesedést, mely kebléből mint a zúgó tengerből felvilharzott: az meg lehet győződve arról, hogy Székesfehérvár elítélte Tisza István grófot, elítélte a nov. 18-ki gyászos merényletet s meggyőződhetett arról is, hogy Székesfehérvárnak a mai viszonyok közt csak egyetlenegy képviselője lehet: Zichy Jenő gróf.

Impozáns, méltóságos volt a mi népgyűlésünk. Nem is népgyűlés volt, inkább ünnepély, ünnepélyes manifeszlációja annak, hogy a nemzeti jogokhoz és törvényekhez való ragaszkodás a magyar nemzet gyökerében, a magyar föld népében legerősebb.

A gyűlésen résztvevő kitűnőségek lelkükben csak megerősödve térhettek vissza az ország szívébe, további küzdelmekhez Fehérvár szab. kir. városban sziklaszilárd alapra támaszkodhatnak.

A gyűlés előkészítése és lefolyása a következő volt:

### A fogadás.

Szerdán este a Ponty vendéglőben érkeztek volt dr. Saára Gyula elnöklete alatt, a ki Zichy

Jenő gróf levele alapján előterjesztette az érkező vendégek névsorát. Megállapították a fogadás részleteit, a rendezők beszámoltak tevékenységükről.

Az utcákon nemzeti színű zászlós lobogtak nemcsak a menet átvonulási útján, hanem a város többi részein is. A fogadó bizottság kocsihoz vonult ki az érkező vendégek elé. A venetnál zúgó eljénés fogadta az érkezőket, a kiket a Déli Vasút I. o. várótermében rövid szavakkal dr. Saára Gyula üdvözölt. Budapestről leérkeztek: Zichy Jenő és Zichy Aladár grófok, Ugron Gábor, Bartha Miklós, dr. Horváth Gyula, Koller Tivadar országgyűlési képviselők, kivülük még Zichy Ráfael gróf, báró Mandorff Géza, Gyapay Pál, Koller Pál, stb. A fogatok csakhamar elrendezkedtek elől ment Zichy Jenő gróf két pengés négyes fogata, utána pedig a körülbelül 50 kocsiból álló sor, felpantlikázott lovakkal s mindgyik kocsin nemzeti színű zászlókkal. A Magyar Király szálloda előtt az öreg negyvennyolcas honvédek állottak sorfalat, üdvözölve azokat, a kik azért jöttek, hogy szóval és lelkesedéssel keljenek vélemlőire a nemzeti szabadságnak. A fogadás a Kossuth nóta és a Hymnusz akkordjaival végződött.

### A banket.

A díszbanketten, mely a Magyar Király két földszini kis termében folyt le, Körülbelül nyolcvan vettek részt. Az első felköszöntőt Nagy Ignác ügyvéd mondotta a vendégekre, lelkes szavakban öhajtván, hogy a nagy ügy, melyért sikraszállottak, diadalra jusson s hogy aztán a bökés pihenés következhesse. Szavaira Ugron Gábor országgyűlési képviselő válaszolt. Szavait Nagy Ignác szavaiba fonta. Ők nem a pihenésre

vágnak. Ez a küzdelem csak egy kis paránya annak az óriási harcnak, melyet a magyar nemzetnek igazaiért, méltóságáért, őseitől öröklött, jogaiért vívnia kell. Az igazi munka ezután következik, mikor a nemzet épületét kell kiépítenünk. Szavai frenetikus hatást keltettek. Annyi mélység, tudás egyesült bennünk s a szép előadás oly meglepő formában juttatta érványra a beszéd minden ékességét, hogy a hallgatók lelkében eltörölhetlen nyomot hagyott. Zichy Jenő gróf üdvözölte vendégeit, megköszönte eljöveteleket s egyszersmind kinyilatkoztatta azt a nagy örömét, melyről a gyűlésen értesült, hogy fia Zichy Ráfael gróf szintén a székbali 48-asok közé állott. Zúgó eljénés és taps volt szavaira a válasz s a fiatal grófot — a ki lendületes szavakban köszönte meg az óvációt — számosan üdvözölték. Bartha Miklós kijelenti, hogy senkit sem szeret annyira mint Zichy Jenő grófot. A gróf öröme neki is öröme. Ép azért üdvözli Zichy Ráfael grófot lépéséért, a kinek mindenesetre nagyobb és nehezebb lépés, mint annak a ki vagyonnal nem rendelkezik. Kenessey Gyula a megyei függetlenségi párt nevében mondott köszönetet a meghívásért. Saára Gyula dr. a vendégeket, Mandorff Géza báró pedig a vidékről bejött nagyszámu küldötségeket üdvözölte.

### A népgyűlés.

Két óraker kezdődött a gyűlés a Magyar Király kávéházának terrorszól. Az előtte elterülő téren egészen a Szentháromság szoborrig óriás tömeg szorongott. Szerény számításal bizvas tehettük 5000-re. Résztvett benne városunk föld mivélő népe, az iparos osztály s az intelligenciának minden rétege. A nap pedig mintha ked

## A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCAJA.

### Régi példák az Immaculatáról.

Folytatjuk s befejezzük *Telek József* prédikációiból az Immaculatára vonatkozó példák bemutatását.

Pelbartus írja, — mondja *Telek J.* — hogy minékutána egy ember, a Tolosa városbéli népnek, Boldog-Asszony tiszta fogantatása ellen beszélné, mingyárt a beszéd után szent áldozásra állott fel a Szent Mihály oltárához, ahol Szűz Anyáknak egy igen szép képe vala, mártány kőből kímetszve. De mi történt? A kemény márványból kifaragtatott B. Asszony képe, mintha neheztelést s haragját mutatná, feltűnően elfordítá orcáját, a hála-adatlan emberől; aki azonnal szemévilágától megfosztatott. E szörnyű csuda történeten egészen elrémül — rémülvén a világtalan ember, fogadást tett vala Istennek, hogy mindazokat, amiket Boldog-Asszony tiszta fogantatása ellen szólott, ugyan a tolosai nép előtt vissza fogja huzni: és így az irtalmas Sz. Szűz esedezése által előbbi egészségét s szemévilágát, ismét megnyerte. Mindazonáltal, a márványból kímetsz B. Asszony képe soha többé orcáját előbbi helyére vissza nem fordította, hanem e

mai napig is elfordult orcával látszik és tartatik e Tolosa városában lévő Sz. Ferenc fainak klastromában.

Párizs városában, amint Bernar. nus de Busti írja, egy főtanító bölcs mester, Boldogasszony fogantatásának ünnepe előtt való éjjel, szorgalmatos gondoskodással arra készült vala, hogy virradatkor az egész párizsbéli doktorok s népek színe előtt a Boldog-Asszonyt erendendő bűnben fogantatottnak lenni hirdetné. Es ime, mikor a következő beszédre tanula, a menyeyi doktorok és angyalok serege között megjelené neki ragyogó királyi székből ülvén, az egek Királynéja és imigyen szóla hozzá: O Magister, quid ego unquam tibi feci quod loc mane vis contra meum bonorem praedicare: O Mester, ugymond, mit vétettem én valaha néked, hogy ma reggel az én tisztelem ellen akarsz prédikálni. Akkor parancsolatot adott, hogy az a vakmerő tanító érdeme szerint ostoroztattasson meg rögtön. Mivel pedig az elrémült tanító térdre borulván, igen türedelmes szívvel kért vala kegyelmét, mondá az irtalmas Szűz-Anya Gábielnek: Eredj tanítsd meg őtet a beszédre, melyeket kellett neki reggel a párizsbéli bölcsök és népek színe előtt prédikálni. Mely parancsolatra Gábiel a

tanítóhoz járulván, mondá: Nyisd fel a szádát és én betöltöm azt. Ezekre a szókra a tanító mint némi-némű édeségek között igen szép beszédet s tudományt érzett a maga szívében, melyet aztán virradatkor a predikáló székéből fellette kedves buzgósággal terjesztett vala az egész sokaság eleibe, bölcs okoskodással próbálván, hogy az Istennek öröktől fogva választott szent-Anya nem erendendő bűnben, hanem az erendendő bűnnek minden sepleője s makulája nélkül tisztán fogantatott. — Bernardinus de Busti; De concept. B. Mariae V.

Alemaniában egy gondatlan ember délután a néphez tanítást tévén, igen sokat prédikált a Boldog-Asszony tiszta fogantatása ellen és nagy vakmerő bátorsággal azzal fejezte be beszédét, hogy azok nem igazak, amiket ő a Szent-Szűz fogantatása ellen szolt, mindjárt őtet azon a napon rossz halállal végezte ki az Isten e világból. Mi történt? O isteni ítélet! Mihelyt ez az ember vakmerő tanítása után több ember-társaival a karba ment vala, hogy ott a vecsernyét imádkozná: ottan a sekrestyén által béhata az emberek közé egy rút termetű és tekintetű vad farkas, mely a kart háromszor rémítő szemekke megkerülvén, dühösen arra az emberre, aki prél

# Papp Károly

Székesfehérvárott  
Városház-tér, 5. szám alatt.  
(Bejárat a Megyeház-utcáról.)

Mindenemű úri, női, gyermek- és egyen-ruhák; menyasszonyi kelengyek, függönyök, végárúk, valamint ágynemű-toll tisztítását elvállalom. — Gyász esetekben a legrövidebb idő alatti kiszolgálást ígérek. 2721 156-95

selyem-műfestő és vegyészeti ruhatisztító

Mai lapunk 6 oldal.

vezni akart volna enyhe sugarakkal tette kellemessé az ottléteket.

Dr. Saára Gyula a függetlenségi párt elnöke nyitotta meg az ülést, lelkes szavakban esztelenül a haza helyzetét s a célt, melyért a népgyűlés megtartása szükségesnek látszott. Utána Nagy Ignác, mint a gyűlés elnöke szólott a néphez, mély jogi tudással fejtegetve a szólásszabadság törvényben biztosított jogait s a Tisza-kormány galád támadását. Kenessey Gyula dr. poetikus, szívet-lelket átjáró gyönyörű beszéd kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

**Székesfehérvár sz. kir. városának 1904. dec. 8-án tartott népgyűlésén pártkülönbség nélkül egybegyűlt polgárai határozattal kimondják:**

1. hogy az országgyűlés házában 1904. évi november hó 18-án a kormány, a képviselőház elnöke és állítólag az országgyűlési többség által elküvetett erőszakos alkotmány-sértést, az azt előidézőkkel együtt elítéli, — a szólásszabadság illetőleg durva megsértése ellen tiltakoznak, a november 18-án hozott képviselőházi határozatot és annak alapján a jövőben netán hozandó határozatokat és törvényeket érvényesnek és kötelező erőjének el nem ismerik;

2. hogy az országgyűlési szövetkezett ellenzékét ezredéves alkotmányunknak és az alkotmányos életünk biztosítékát képező szólásszabadságnak, a kormány és állítólagos többségének kárhuzatos erőszakoskodása ellenében felvetett hazafias küzdelmében támogatják és Isten segítségét kéri arra, hogy a dicső harcot kitartással és eredménnyel vívják meg;

3. hogy az országgyűléshez, az 1904. évi november 18-án kihirdetett törvénytelen képviselőházi határozat megsemmisítése és az alkotmányos szólásszabadságot biztosító házszabályoknak sértetlen fenntartása iránt feliratot intézzenek, ezen határozatokat pedig az országgyűlési szövetkezett ellenzékkel felirat alakjában közlendik.

A határozati javaslatot a gyűlés egyhangú lelkesedéssel zajos éljenzések között elfogadta. Azután gróf Zichy Jenő lépett az emelvényre s lelkes beszédet intézett a néphez. Kemény hangon ostorozta a miniszterelnök és házelnök összejátszását. Megsértették — ugymond — a házszabályokat, mi által a törvényt sértették meg, melyet a király szentesített. De a nemzet részen áll s nem engedi, hogy alkotmányos jogain csorbát ejszenek. Beszédjét lelkesen megénezték.

dikálott, reá rohan s őtet a több emberek előtt megfojtotta és aztán ismét a sekrestyén s templomon által kiszabadott vala, soha többet magát nem mutatván. — Bernardinus de Busti; serm. 7. De concept. B. Mariae V.

Angliországbán, Cantuarua nevű városban, amint Bernardinus de Busti írja, némely férfiú, nehézkes feleségével együtt Bóna felé kezdte utazni a szent apostolok tiszteletére. Mivel pedig a tengerre szállván, felette nagy szélvészől ostromoltattak, úgy hogy mindnyájan a hajóban lévők megrémülének, közönséges akarattal az asszonyt egy darab deszkára kitévék a hajóból a víznek tetejére. Mit cselekszik és hova folyamodik a dagadozó habokban süllyedező asszony? Igen jó tanácsot talált a veszedelemben. Amint ezelőtt igen buzgó ájtatossággal volt a makula nélkül fogantatott Isten szent Anyjához, úgy a víznek közötté teljes reménységgel folyamodott annak irtalmas kebléhez és erős fogadással arra kötelezte magát, hogyha életben maradandó létszen, sokkal buzgóbb ájtatossággal fogja tisztelni, az ő szepplőtelen fogantatásának ünnepét. És ime, csudálatos állapot! Mikor az élet és halál közt habozó asszony ekképen ájtatoskodik, tetszetesen megjelent az egeknek dicsőséges Királynéja és őtet mind a

Utána Bartha Miklós szólott nagy figyelemmel. Ismerteti a népgyűlés előtt a nov. 18-iki ülés lefolyását, mely, ugymond, örökké felelhetetlen lesz előtte. Ragyogó színekkel festi azt a képet, ami gróf Apponyi Albert gyönyörű szónoklata nyomán az akkori ülésen támadt. 11-es kifakadásokra adott alkalmat, mikor elmondta, hogy milyen siralmas állapotban vonult be a pezsgős asztalok mögült a kormánypart, hogy előre elkészített terv szerint elfogadják az alkotmány-sértő javaslatot. — Fejük párologott — ugymond — a potya-pezsztől s hitvány tivornya-tanyává alakították át a képviselőházat. Kell, hogy öntudatra ébredjenek s jóvá tegyék azt a nagy hibát, amit öntudatlanul elkövettek.

Nagy hatást és hatalmas derűtséget keltett szavaival, mikor a helybeli kormánypart 11-es „nagy” bizottságának bizalmi nyilatkozatát guntárgyává tette, a kik nagy titkolódzással bujtak össze, hogy senki ne tudjon mulatságos dolgokról s a kik még a pincértől is sugva kértek levélpapírt, hogy a kormányt bizalmukról biztosítsák. A népi óriási lelkesedéséből látja, hogy Székesfehérvár a megkezdett küzdelmet szeretettel karolta fel a fegyvert nem rakja le soha.

Beszédét hosszantartó viharos éljenzés követte, melynek csillapultával Horváth Gyula beszélt nagy tetszettel. Az eddig elért vívniányokat az obstrukciónak tulajdonítja, további küzdelemre kintartásra buzdítja a népet.

Utána gróf Zichy Aladár szólalt fel megmegújuló éljenzések között.

A néppárt országgyűlési elnöke — úszintén mondhatjuk — teljesen elragadta hallgatóit. Beszédét nagy várakozás előzte meg s az az általános meggyőződés kísérte, hogy igazi népszónok, a ki tud gyújtani, lelkesíteni, meggyőzni s mindvégig magához bilincselni hallgatóit. A parlamenti helyzetet festette, azt, hogy a mai állapot nem egyéb mint hazugság. Hazugság a népképviselő, hazugság maga a kormány, hazugság a többség, a mely minden, csak nem a nemzet igazi képviselője. A többség előtt szívesen meghajol, de az ilyen többség jogát nem ismeri el. Ha igazi parlamentarizmust akarunk, ki kell terjeszteni a választói jogot, hogy a nemzet akadálytalanul megnyilatkozhassék. „Engem a hit szerete visz a politikába s hazám alkotmányért és a jogért való lelkesedés erősit most a küzdelemben” — mondá.

Zúgó, megmegújuló éljenzés és taps követte a pompás beszédet, mely után Ugron Gábor körülbelül háromnegyed óra hosszán beszélt

éres, messze elhalló hangon. Azt akarjuk — ugymond — hogy ez a föld, melyet atyáink karddal és vérrrel megszerzettek, legyen magyar, legyen szabad, legyen jobbélben. Hevesen ostorozza a Tisza-kormány működését, mely lábbal tiporja az alkotmányos törvényeket. Szörnyű elgondolni, — ugymond — micsoda gonosz terveket akarnak megvalósítani a házszabályok törvénytelen módosítása által, hogy Ausztria, Horvátország minál könnyebben gázolhasson rajtunk keresztül. Szabadkezet akarnak maguknak biztosítani, hogy alkotmányos szabadságunkat megsemmisítsék, elporják. Szerencsétlen az a nemzet, mely a gyengeség útjára tér. Ha a nemzet minden kapuját, bástyáját legkisebb részénél éberséggel állítja, nem fognak rajtunk hatalmaskodni, hanem győzni fogunk. Aztán érvekkel támogatja, hogy *hocassék be az általános választási jog*. A kétféle sást szatirikusan szimbolizálja. A kétféle sásnak ugymond — azért van két feje, mert amit az egyikkel megígér, a másikat eltagadja. Két csőrrel és két karmával pedig amit elragad, azzal mind az egyetlen gyomrát tölti meg. Beszédjét szűnő nem akaró lelkes éljenzés követte.

Ugron Gábor után Székesfehérvár polgárai közül Bükki Ferenc v. biz. tag szólalt fel. Beszédjének kezdetén a szocialisták, párosulva néhány ifjú zsidógyerekekkel abcugolni kezdtek. Bükki azonban túlharsogta őket szavával s az abcugoló tábor csakhamar eljénzenni kezdett. Szólt a Tiszáról, a petróleumgrófról, a ki miután a bányadirektorsághól miniszterelnökségre jutott, itt is üzletet akar csinálni. Összetartásra buzdította a népet. Utána Percs Imre magyaros szavakkal buzdította a hallgatókat, hogy a választások idején Tisza Pista szép szeméiert, meg egy pár korty borért el ne adják a hazát. Dr. Steiner Jákó rövid szavak kíséretében fölolvasta az érkezett táviratokat, köztük Zichy Nándor grófét, a ki sajnálatlalt tudatja, hogy nem lehetett köztünk.

Ugron Gábor beszéde végén lassan szítálni kezdett az eső s mire, valamivel négy óra után vége lett a gyűlésnek, megindult a zápor. A közönség azonban nem tágitott. Megvárta Nagy Ignác elnök rövid beszédét, aztán rágyújtott a Kossuthi notára. Zúgott, harsogott a hatalmas tér az ének hangjainál, majd rákezdték a Szózatot s a hazaszeretet imája a hazaért való harcvaigy dallamaival fonséges harmoniában olvadtak össze s elkísérték a hallgatóságot otthonába.

A rendező bizottság ezután elbucszott a vendégektől. Érzelmeiket és hálájukat dr. Saára

viznek habjai közül kiszabadította s szárazra vitte, mind a bajában szerencsésé tette. — Bernard. de Busti. De concept. B. Mariae V., serm. 8. pars I. in fine.

Alexander de Ales nevű ember, aki a se rañicus sz. Ferenc szerzetében egy nevezetes bölcs tanító doktor vala, önnönmaga írásba hagyta magafelől. Tudniillik ő, midőn még világi korában a bölcsesség felső iskoláit tanítaná, mindenkor ellensége volt a Boldogasszony tiszta fogantatása ünnepének, és azért azon a napon, mint egyéb mivelő napokon, iskolákat tartani és e titok ellen tanítványai előtt tudományát folytatni igyekezett. Mi történt? Teste sole justitiae, ugymond: Az igazság napja bizonyosságom; oly fájdalmas nyavalya kezdett kínozni és minden esztendőben ez ünnepem reám jönni, hogy soha azon a napon a tanítóházba el nem mehették. Mire nézve, mivel jó barátaim is keményen feddik vala az Isten Sz. Anyja eredetéhez való vakmerőségemet, változtatam tanításomat és fogadást tettem Istennek, hogy ameddig élek, a Boldogasszony tiszta fogantatását mindenkor hirdetni, tisztelni s különös ünnepléssel szentelni fogom. Es így fájdalmaim könnyültek, nyavalyám águltak. Ez a bölcs tanító aztán, amint Istennek fogadta, egész életében

buzgó ájtatossággal hirdette, tisztelte és különös ünnepléssel szentelte az Isten Sz. Anyjának szepplőtelen, tiszta fogantatását. — Bernardinus de Busti, sermo 7. De conceptione B. Mariae Virg.

Spanyolországban kevés esztendő előtt, (igy ír Bernardinus de Busti) némely Viterbiai János nevű bölcs tanító, mikor épen a Boldogasszony tiszta fogantatása ellen leghevesebben tanított és beszélt, hirtelen halálos betegségbe esett, úgy, hogy többé semmiféle orvos nem segíthette vala őtet. Mit cselekszik és hova folyamodik a halál árnyékától magánmúlt ember? Jutott neki eszébe, hogy Alexander de Ales, igen bölcs tanító, mikor a Boldogasszony fogantatása ellen beszélt; de aztán, mikor a Sz. Szűz szepplőtelen, makula nélkül való fogantatásához magát fogadással kötelezte, csudálatosan felgyógyult; azért ő is chéreljét az irtalmasság Anyjához, Máriához fordította, fogadást tett az ő makula nélkül való fogantatásához, és ekepen szóla: O boldog Szűz Mária! Ha igaz, hogy az eredendő bűnnek makulája nélkül fogantattál, méltóztassál engem a te ártatlanságodnak kijelentésére, előbbi egészségemmel meggyógyítani. Ihu! én fogadom és ígerek, hogy azután egész életem napjain a te eredendő ártatlan-

## Szlanyinka Ferenc

férfiszabó

Székesfehérvárott, Szent-Imre-utca I. szám.

2730 156-07

Ajánlom dúsan felszerelt raktáromat a legfinomabb ösi és téli angol és hazai szövetekből. Vállalom mindennemű úri-, egyen- és papi-ruhák legutányosabb ár mellett, korrekt és gyors elkészítésére. — Vidékre próba nélkül.

Gyula tolmácsolta, megköszönve, hogy oly impozáns és gyönyörű ünnepélynek lettek forrásává. Szavaira Ugron Gábor felett ismét hosszabb, szép beszéddel. A bizottság lelkesen megjelönte Ugront. A vendégek az esti 6 órai vonattal visszautaztak Budapestre.

## UJDONSÁGOK.

— **Mária-kongregációi tagfelvétel.** Lelkekemelő ünnepségnek leszünk tanul holnap d. e. fél 11 órakor a szeminariumi templomban. Ekkor tartja első ünnepélyes tagfelvételét a *Ferenc József nénevelő intézet* Mária-kongregációja Huszonhárom ifjú leány ajánlja fel tiszta szívének szeretetét és ígér sirig tartó hűséget a minden női erény szepől en eszményképének, a bold Szűznek. Az oltár lépcsőire borulva míg ajkuk fogadást rebeg, keblükre a Főpásztor keze egy megszentelt érmet tűz. Ime ismét egy állomás a Mária-kongregációk eszményének hódító útjában, a honnét a jobb jövőnek verőfényes kilátása nyílik. Nem is nagyon régen mondta egy mély gondolkodásról ismert tekintélyes férfi, hogy Magyarországot az erkölcsi züllesztől egyedül a Mária-kongregációk, illetőleg a Mária-kongregációk légkörében növekedett hitben erős jellemek menthetik meg. Ebben a légkörben szívják tele magukat a lelkek a kath. hit átértésével, kincseink, eszményeink megbecsülésével. Ugyanazon légkör ez, mint a melyben Pongráczok és Sebestyének, Ágnesek és Ceciliák nőttek. Ezért köszöntjük szeretettel a bizalommal születése napján az új kongregációt. Váltsa valóra reményeinket s neveljen a magyar hazának hitben erős női nemzedéket, melyet a *Virgo purissima* és *Mater castissima* — a szepőtelen Szűz és tisztaságos anya — ragyogó példája vezet el az öntudatos és gyakorlati katolikus élet útjaira.

ságodat és makula nélkül való fogantatásodat ajtatosan ünnepeini és a népek hirdetni fogom, visszahuzván mindazokat az előbbi szavaimat, melyekkel a te tisztaságod ellen tanításaimat folytattam. Boldog fogadás! Alig mondá ki ezen szöveget, a nyavalyás ember előbbi erjét és egészségét visszanyeré és mindenek csudalkozására a prédikáló székből felállván, nagy buzgósággal hirdette a B. Szűz makula nélkül való tiszta fogantatását. És bátor azért másoktól sok üldözéseket szenvedett, ő mindazonáltal élete végéig, amint fogadta vala, Boldogasszony szepőtelen fogantatását mindenütt hirdette és mindenkor ajtatos ünnepléssel tisztelte. — Bernardinus de Busti, serm. 7. De conceptione B. Mariae Virg.

Alemanában, három esztendő előtt (így szól ugyan Bernardinus de Busti) egy Sz. Ferenc szerzetes-béli P. Tamásnak egész lába száruól lerothadt vala hus, úgy, hogy semmi reménység nem volna többé, a kirohadott sebnék gyógygyulása felől. Ezért is az orvosok helyességgel el akarták vágni az ő lábát. Mit cselekszik a nyomorult ember? Nagy bizodalommal az irgalmasság Anyjához, Máriához, folyamoda és az ő tiszta szepőtelen fogantatásának tiszteletére, amint

— **Immaculata ünnepély.** A felsővárosi kath. kör lelkes hívei nem feledkeztek meg ama világszóló öröndetes eseményről, melynek emlékét f. hó 8-án ünnepele a kath. világ, mert a nevezett napon d. u. 5 órakor a felsővárosi óvoda nagytermében szavalatokkal egybekötött fényes ünnepélyt rendeztek Immaculata tiszteletére, melyen nagyszámu ünneplő közönség volt jelen. Az ünnepélyt Tamás Vilmos a kör elnöke nyitotta meg szívből fakadó szavakkal emlékezőn meg a Szepőtelen Fogantatás kihirdetésének félszázados évfordulójáról. A nagy tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után a kör dalárdája kiváló sikerrel enekelte el „Nézz le menyből nemzetünkre...“ fohászt Kammel József ügyes vezetésével. Majd Málics István ifju hevvél szavalt el Bán Aladár „Immaculata“ c. gyönyörű költeményét. Utána Knitthoffer István a kör jegyzője igen szép ünnepi beszédet tartott „Mária tisztelete s a társadalom“ ról, melyben találó szavakkal mutatta ki, hogy romlott társadalmunk mily hathatós s biztos orvososságot bír Mária tiszteletében. A sikerült beszéd után Fekete István mély érzéssel Erdősi „Nagyasszonyunk“ c. költeményét szavalt. Majd ismét a dalárda Beethoven „Isten dicsősége“ c. darabját adta elő, melyet az ünneplő közönség zajos tetszéssel honorált. Végül Tamás Vilmos e. elnök lelkes buzgó beszéddel zárta be az ünnepélyt, mire az ünneplő közönség a fényes siker biztos tudatával, lelkes hangulatban oszlott szét.

— **Kápolnaszentelés.** A Bold. Szűz szepőtelen fogantatása ünnepén tolyt le Kisvelencen Báró Gudenus Géza kastélyában a nyilvánossági jelleggel felruházott házikápolnának ünnepélyes beszétele. Az egyházi szertartást a kastély urának fivére: Gudenus Ervin br. végezte, mely után szent misét és ünnepi beszédet mondott. Az ünnepélyre számos előkelő vendég jelent meg. Igazán nemes lelkületre vall az, hogy Gudenus Géza br. a kastélyában levő házikápolnának nyilvánossági joggal való felruházását is kérte a megyéspüspöktől, mert így a környékbeli hívek ie latogathatják és vallási kötelemeknek könnyebben eleget tehetnek. Megyéspüspökünk készséggel teljesítette a nemes báró kérését.

— **Gregorián-ének a székesegyházban.** Amint több oldalról értesültünk a dec. 8-án a székesegyházban delélt és délután előadott gregorián-ének sokaknál nagy tetszésre talált. Kilenc II. és III. osztályu főgymnaziumi tanuló, a szeminariumi növendékpapok és Felber Géza, Ketskés Elek, Medgyesy József, Nagelreiter Alajos dr.,

tole kitéphetett, iszonyatos fájdalommal, füllában az oltárhoz támaszkodva, egy szent misét mondott, escedezven a Szent Szűznek, hogy az ő makula nélkül való tiszta fogantatásáért e siralmas ügyében segítené őtet. Nem is vala haszontalan escedezése. Mert esodalatos dolog! Mikor a szent misét sok fájdalommal elvegezte, akkor a sebes lába egészen meggyógyult és aki azelőtt mások segítségével nélkül, egy lépest sem tehetett, már maga erejéből ep labon állt, sőt épen Romába gyaloglott. E tsuda történetét aztán ma reggel, ugyanond Bernardinus de Busti, maga azon P. Tamás híven elbeszélte nekem. — Bernardinus de Busti. serm. 7. De conceptione B. Mariae Virginis.

Ilyen és ezekhez hasonló példákkal igyekeztek a régi írók buzdítani a hívőket az Immaculata Boldogasszony lelkes, kártató tiszteletére. — A bold. Szűz a mi imánkát is bizonyára szivesen fogadta s kétségjelentül örült Székesfehérvár Immaculata-ünnepének is, melyeket részint az intézetek, részint egyes társulatok, részint maga a társadalom tartott ezen jubileum év folyamán.

Dr. Vargha Damján.

Teleky Sándor, Tornyai Ferenc és Vogel Alajos urak képezték az énekkart. Az orgonakiséretet dr. Kneifler Ferenc karnagy vállalta el. Előadattak a következők: Quadriga: Ecce sacerdos... férfi négyes. Haller: Missa III. jából Kyrie, Sanctus és Benedictus, vegyes kar. Schiffels: Benedicta es tu-graduale, vegyes kar. A többi miserészlet tisztán choralis volt, a melyeket kizárólag a kispapok énekeltek nagy precizitással és érzéssel. — Délután 3 órakor a vecsernye, melyet szintén dr. Városv Gyula püspök tartott, szintén choralis volt, falsobordonokkal 1. 3. és 5. psalmus és a Magnificat. Tekintve a jövőben esetleg elvárható nehézségeket és akadályokat az a véleményünk, hogy az első gregorián-ének a körülményekhez képest igen szépen sikerült, tiszta, bárha ezüstcsengésű gyermekhang mellett itt-ott a tenorhang kissé gyengének bizonyult. Sokan elismeréssel nyilatkoztak felőle bevallván, hogy igazi áhítatot éreztek szívükben és azért alkalmasabbnak, jobban a templomba valónak találják, mint a sokszor világius és lármas zenés misét.

— **A káptalan gazdája.** Gremsperger István apátkanonok az utóbbi időben gyengélkedvén, a káptalan gazdasági ügyeinek vezetését Posits Mihály kanonok vállalta magára, a kibent tapasztalt gazdát s lelkiismeretes, gondos felügyelőt kapott a gondjaira bízott gazdaság.

— **Halálozás.** Schmidt József pénzügyigazgatósági számellenőr 8-án d. e. 11 órakor rövid szenvedés (szívszélhűdés) után hirtelen elhunyt. Csak 35 évet élt s mint szorgalmas, lelkiismeretes embert mindenki szerette. Halálát özvegy édes anyján kívül, a kinek egyetlen támasza volt, a Katholikus Kör is gyászolja. Temetése ma d. u. fél 3 órakor volt nagy részvét mellett.

— **Áthelyezés.** A helybeli p. ü. igazgatóságnál megürült s. titkári állást a miniszter áthelyezés útján töltötte be, Juhász Károly rimaszombati s. titkár helyezte át Székesfehérvárra.

— **Hangverseny.** A Székesfehérvári Zenekezelők egyesülete 1904. évi december 11-én, saját tagjainak szórakoztatására, „Szent István“ teremben, Frycz Richard zeneegyesületi karmester vezetése alatt, a helybeli m. kir. honvédezenekar közreműködésével nagy zenekari hangversenyt rendez. Minden zeneegyesületi tag csak két díjtalan jegyre tarthat igényt, a mely Schmelzer Jákó egyesületi pénztárosnál (Nádor-u. 6. sz.) f. hó 11-én d. e. 10 óráig átvehető. Ezen időn tul jegyek nem adatkak ki. A hangverseny kezdete délután 7/6 órakor.

— **Ülések.** A várm. kórházi választmány f. hó 12-én, a vm. közgy. bizottság 13-án, a vm. árv. ig. választmány 14-én, az inség bizottság 17-én ülésezik. Ma d. u. 4 órakor pedig az iparostanonciskolai bizottság tartja ülését.

— **A bizottsági tagok** holnap választására elérte a mozgalom a forponntot. Annyi a jelölt, hogy szinte alig ismeri ki magát az ember közöttük. A *Beltvárosban* a régi mellett Alaghy Dezső helyére dr. Say Viktort és dr. Vermes Mihályt jelölték. A legelőkelőbb a mozgalom a *Palotavárosban*, a hol a megválasztásra kilátással bírnak: Nagy Ignác, dr. Kecán Liviusz, Héjj József, Mészáros Ferenc és Tógl Gyula. A *Vízvárosban* Kovács István, Flaskár József, Almássy János, dr. Holly Géza, Szalcsgrüber József megválasztása bizonyos, Endl József, Knitthoffer György, Varga István, Antal János, Stéger Péter megválasztása valószínű, a kik közé utjabban Pollák Henrik is sorakozik. A *Tóvárosban* Rauscher Bélát, id. Almássy Ferencet, Gyurkovics Alajost, Zsigray Sándort, dr. Czapáry Lászlót, gróf Festetich Benót, Deutsch Aladárt, Trummer Sándort, Pálffy Károlyt fogják megválasztani. A *Felsővárosi* eddigi jelöltjei erősen állanak. Egyébként majd elválnak.

### Karácsonyi ajándéku alkalmi tárgyak.

Urak és hölgyek részére! Szivar, cigaretta, pénztárcák és garnitúra tőről és acéltól, illatszerek, illatszerdobozok, zsekbendortók kézi festéssel. Sétalabok vasból, acéltól, valódi ezüsfogantyúval ébenfából. **Batizt és vászon zsebkendők óriási választékban.** Selyem és batizt kölények, alszoknyák. Hamerli és Zachariásbőrkeztűk

# Knazovitzky Béla

☀ Székesfehérvár. ☀

Raktáron levő szőrme colick, női blousok, téli sapkák (hölgyek, lányok és fiuknak), posztó cipők, alsóruhák s. b. mindennemű téli cikkek

melyen leszállított árban kerülnek eladására!!!

**Tornászacsora.** A f. évi november hóban megalakult helybeli tornászársaság f. hó 7-én, a Bandl-féle sörcsarnokban ismerkedési estélyre gyűlékezett, melynek folyamán Turján József kir. tanácsos indítványára határozatba ment, hogy a tornászársaság tornaegyletté alakul, illetőleg érintkezésbe lép a székesfehérvári tornaklubbal az egyesülés tárgyában. Szóba került és elfogadásra talált Turján kir. pénzügyigazgatónak azon életrevaló eszméje is, hogy a tél folyamán egy fényes tornaszál rendeztessék; nemkülönben azon terv, hogy tavasszal meghívott közönség előtt disztornainepély tartassék, a mely alkalommal a budapesti (budai) tornaegyletnek 20—30 tagja lerandulna és a produkciókban résztvenne, mire névze Turján József a budai tornászok igazgatóját máris bírja. — Jelen voltak: ifj. Almásy János, Csapó István, Deutsch Oskár, dr. Kneifel Ferenc, dr. Kneifel István, Köhler József, Kunos Gyula, Kündig György, ifj. Pásztory Sándor, Seidel János, Szerencsi Ede, Takács Antal, Takács Miksa, Tompa Barnabás, Turján József, dr. Vermes Mihály, Vörösmarty Mihály.

**A magántisztviselők** országos szövetségének helybeli választmánya folyó hó 7-én ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a központra való tekintetből elhalasztott rendkívüli közgyűlést a bizottság e hó 13-án (kedden) este 8 órakor tartja meg saját helyiségében. Az elnökség ezután is felkéri a tagokat, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg, miután a közgyűlés tárgya minden egyes magántisztviselőre oly nagy fontossággal bír, hogy a megjelenés minden tagnak saját érdekében mulhatatlanul szükséges.

**Az urhidaik közönségyűlése.** Mi adtunk hírt először az urhidaik szerencséséről, a kik a most felfedezett szénbányák révén — a mint látszott — új korszakra virradnak. De csak látszott. Ugy remélik, hogy az urhidaikat gonosz szellem ülte meg. Mikor ugyanis Karikás Mihály szüljében kutasás közben a kőszéntelegre bukkantak, hírt adtak Battyány Lajos gróf, polgári földbirtokosnak. A nemes gróf missiót vélt teljesíteni, midőn az ügyet kezébe vette s egy egész községnek javát kívánta előmozdítani. Meg is kötötték a szerződést, a mely szerint a gróf minden hold használatban levő földjért 2800 koronát, parlagon heverőért 800 koronát fizet. Azonut a közcélokra a bányából ingyen szén adatnék. Ha pedig ez a szerződés később igazságtalannak látszanék, az új megállapodást választott bíróság hozná meg. Az urhidaik ehbe beleegyeztek s a szerződést is aláírták. E hó 8-án, csütörtökön azonban, a mikor a szerződés alapján tovább tárgyalni akartak, az urhidaik valóságos lázadásban törtek ki. Kijelentették, hogy felre vannak vezetve s Battyányi gróf megcsalta őket, az ő földjeik aránytalanul többet érnek s a későbbi választott bíróság, mint mondták, bizonyára megvesztegethető lesz és a gróf javára dönt, s egyben követelték, hogy az aláírt szerződést nekik visszaadják. Ugy látszik, hogy szocialista igazgatók bujtották föl a népet. Górló V. Battyányi gróf megbizottja vonakodott visszaadni a szerződést de látva a nép fenyegető állásfoglalását, a mely közül többen kijelentették, hogy a megbízott élve nem távozik közülük, visszaadta a szerződést, a mit a suhancok rögtön darabokra téptek. Az urhidaikkal e szerint — legalább egyelőre — megszakadt minden tárgyalás. A falubattyániak azonban, a kiknek földje közvetlen a szénbányák mellett kezdődik, (Battyán felé) belemerték a szerződésbe. A szénbányák kiaknázásának munkája e szerint csak a falubattyániaknál veszi majd kezdetét.

**A cuculisták** nem tudnak felelteni. S örülünk, hogy nem felejtették el lapunk f. szerkesztőjének, Bilkei Ferencnek tavaly kiadott riportját, a melynek megjelenése óta befellegett Fehérvárott minden cokilusta sikernek. Ezt akarják

megboszulni a népgyűlésen, mikor Bilkei beszédének elején abcugolni kezdtek. Az abcugolást ellensúlyozni akarta az éljenzés s így a szónok egy ideig nem juthatott szóhoz. Mikor azonban szavai túlharaszták a kiabálókat s az első figyelő éljenzés megjelent, béke és csend lett. A tüntető urak közül néhányat letartóztattak, köztük Tujner Gáspár kőműves-legényt, a ki még csak tejjel szokta fődni a szája környékét, egyéb foglalkozására pedig sztrájkoló, — továbbá letartóztatták Harzsa cipészmeister nasát. A tüntetők közt volt még Neubart órák fia is, hogy az ellenhad méltó barátjaként bemutatkozzék. A többi vitézül elinalt. Városunk keresztény polgárságának nem sok kellett volna, hogy rögtön itélő bírāja legyen a rendetlenkedőknek, így azonban a rendőrség fog velük elbánni. Hiába! A mai világban ahhoz is kell érdekemet szerezni, hogy valakit megbucogoljanak.

#### Rövid hírek.

**A vízvezeték ügye.** A Szepessy-cég azt az ajánlatot tette, hogy a saját költségén elkészíti a vízvezetékét, ha a város hajlandó egy év után átvenni. Kedden a szakosztály ülést tartott és szakértőket küldött ki e tárgyban.

**Fizetéképtelenség, csőd.** Pollak Artur divatárkereskedő fizetéképtelenségét jelentett be, a reklámhöz Berger Béla pedig most már nyakig van a csődben.

**Névmagyarosítás.** Aschenbrenner Ignác helybeli lakos vezetéknévét „Aradi”-ra változtatta.

### Bor-eladás zárt palackban.

Uj bor	litorje	28 kr.
Asztali bor	„	32 kr.
Rizling „	0	36 kr.
Vörös „	„	40 kr.

Németh Jánosnál, Simor-utca 37. sz.

### Fejérvármegye története.

Irta: **Károly János** c. püspök, székesfehérvári nagyprépost.

(Folytatás.)

Az Árpádhi királyok alatt nagy birtokot kapott a székesfehérvári káptalan, a jeruzsálemi Szent János lovagrend, a csuthi premontrai prépostság.

A megye területén két rokon nép is letelepedett: a **bessenýók** és a **kunok**.

A bessenýók valószínűleg még Szent István által telepítették le s a Tolna- és Veszprém megyével határos területeken laktak, az ő birtokaik voltak Ladány, Saág, Füle, Besenyő, Sárszentmihály, Bogárd, Szered, Szentmárton, Czece, Tülgye, Ors, Fáncs, Igar, Egres, Töbörzsök, Menyöd, Alap, Hatvan, Hard és Zedreg. Ezen kívül a Duna mellékén is birtok a bessenýók szállásokat. Külön szabadalmakkal voltak ellátva, melyet bessenýó szabadalmak hívtak, a „Conics bissenus” bessenýó ispán, joghatósága alatt állottak s felsőbb hatóságuk a nádor volt. Közülük sok előkelő család került ki.

A bessenýókkal határos területeken laktak a **kunok**, középpontjuk, melyből kormányoztattak, Hantos volt, szállásaik pedig, melyeket a hantosszéki kapitány kormányozott: Hantos-Egyháza, Sárosd, Gyolcs, Pálszállása, Ujcszás, Kethporkarth, Thobali Szent Péter, Bezther szállása, Chobak, Ivánka-thelke, Kajtor, Jakosszállása, Előszállás, Karacsnyozzállás és Perkáta. Szoros összeköttetésben állottak a Kunságban levő Solt-székekkel, mely akkor Fejérvármegyéhez tartozott. A bessenýó s kunteleknek a török pusztítás vet véget s ezeket úgy elseperge, hogy a mai korra még nyomuk sem maradt s emléküket csupán a história őrizte meg.

Mindkét nép életviszonyairól, szereplésükről, igen érdekes adatokat közöl.

Érdekesen írja le a vármegye alakulását, egykori és mai kiterjedését. A megye alakulása Szent István korába tehető, századokon át terület több változáson megy keresztül, nemcsak a mai területet foglalja magában, hanem kiterjedt geográfaiilag szőlva a Dunáninneni részekre is s keblébe zárta az újabb kiadású Solt megyét és a Csepelszigetet.

A megyei hivatalos és közeletet vezető főispánok s tisztviselők névsorán, ha végig tekintünk, sok nagy történelmi alak nevével találkozunk. A megye első főispánja Szonok volt, ki szent Gellértel együtt a pogány magyarok meggyilkoltak. Főispánjaik közt szerepelt a híres Bánk-bán (1221—1223); Szögyéni Seifrid (1255); Homonnai Drugeth János (1324) ki a nádori tisztelet is viselte, Hédervári Miklós (1371), Hlovai Leuszták (1394—1397), Rozgonyi István (1426—1430) férje a történelmi híru magyar amazonnak, Rozgonyi Ceciliának, Ujlaki Miklós, Bosnyák ország királya (1453—1476), Gergelylaci Buzlay Mózes (1484—1526). A megye utolsó főispánja volt a török dúlás alatt Imrely Mihály (1527). A török elvonulása után a megye első főispánja gróf Esterházy Gábor volt, (1688). Főispánjaik díszes névsorából kiemeljük gróf Nádasdy Ferencet, a híres hadvezért (1747—1783), gróf Cziráky Antal Mózes, a nagy jogtudóst (1825—1845), gróf Cziráky Jánost (1860—1861) és Szögyény-Marich Lászlót, a nagyszabású államférfiut (1846—1884).

A megyei alispánok közül a messze mult homályából 1358-ból Zarka Benedek neve tűnik elő; 1446-ban Dinyei Vass János viseli e tisztelet, ki csókaokói várnagy volt. 1482-ben alapi Sárly János szerepel, végül török invázió előtti idők utolsó alispánja ágszentpéteri Nagy Benedek. A török kiűzése után az első alispán Ujvári Ferenc győri lovas tiszt.

Ha az országgyűlési követek névsorát tekintjük, az első adat 1447-ből jön elő; ekkor a budai országgyűlésen követek voltak: Almásy Péter és László rácalmási birtokosok, Baracska Máté, Tetétleni Mihály.

Nagyon érdekes része az első kötetnek a megyei közgyűlések leírása. A régi közgyűlések „*Generalis congregatio*” nem díszes termekben tartattak, hanem rendszerint szabad ég alatt. Ennek oka azonkívül, hogy abban az időben nem igen állott rendelkezésre valami nagy teremmel ellátott megyei székház, leginkább az lehetett, hogy őseink a paripákkal való fényűzés, azok nagy számával való tüntetés, a lóhátról való beszélés mellett az ősi szokásnak, a sátorozásnak is hódoltak. Ott laktak biz a panyolcsak ősök mindaddig a sátrak alatt, a meddig csak a gyűlést be nem végezték; a gyűlés pedig eltartott sokszor 16 napig is, minthogy onnét nemcsak idezéseket küldtek ki a bepanaszolt fél törvény elé való hívására, hanem ítéletet kézbesítésére is kimentek a szolgabírák a vármegyébe, mit ha nem teljesíthettek a fel fel nem találása miatt, hát a „tria forensis promulgatio” eszközölték, vagyis három előkelőbb közés, milyen volt abban az időben Palota, Csákvár, Adony, Bicske stb. piacán hirdették ki előszóval a közgyűlés életét, aztán visszamentek a közgyűlésbe és referáltak eljárásukról. Vagy végre vizsgálatot tartottak a vármegye több helyén és több napig tartó, és midőn annak eredményét a kiküldöttek előadták, hozta csak meg a vármegye a „deliberatumot.” Főstőleg szép lehetett egy ilyen gyűlés képe, midőn a nádor vezetés alatt tanácskoznak a megye urai. A nádor ott ül panyokában, esőtáras paripáján, két csatlós fogja két oldalról a zabla szíjakat, hogy a mikor a kutyabőrre irt es élébe terjesztett „igazságot” megtékin, a délcég állat ne nyugtalanodjék alatta. Mellette a nádori ítélmester, a jogtudás ez élő törvénykönyve. Közéleben állanak a vármegye fő- és alispánjai, a négy szolgabíró, azokban a különböző egysz

## Gerenday Gyula

vászon, fehérnemű, rufós és rövid-  
áru üzlete  
Székesfehérvár, Nádor-utca.

## Karácsonyi vásár e hó 10-től. Tetemesen leszállított árak!

Ajánlja hazai gyármányu vászon, asztal-nemű, valódi rumburgi és szilozai kézi szőtt vászon és ágyh. zatkra szolgáló damaszt és kanavász árukat. Schroll Benedek pamut vászon és sifon árukatára. Legdivatosabb férfi ingek, gallérok, kszelűk és nyakkendők. Kelengyéhez szükséges és megfelelő női fehérnemű és kész ágynemű. Márk utáni megrendelésre bármely fehérnemű gyorsan és pontosan elkészítjük. Csecsemők részére készlemben ingesekét, szövet és lábtűt újjas hosszupárna, pólya-kötő, bolcsó és kocsitakarók, gumil-tepedő, szalag, csakor. Szövet ág- és asztaltörtek, csipke és szövet függönyök. Torontáli, Axmiszter és tapesztri szalon és futó szőnyegek. Gyapjú és teveszőr ágylakarak, levartott Kasmír, Klott és selyem paplanok. Divatos ruha szövetek, Cosmanosi mosókéma és selyem-kelmék. Szalag, csipke, fátly, divatos övek, vállfüző, esernyők. Nagy választék keztyűi és harisnyából. Lázter és moható könyvek. — 2750-104-50

rúbb, vagy díszesebb és magyar mentékben, melyeket már nagyapjuk is viselt, ilyen alkalomkor körülöttük a birtokos nemesek, a nagyon elszaporodott csákbereányi, sikatori, csigleri, marcali és zernyebakonyai Csákok, a Battyhányiak, a jeni Benetheyek, Péthyek, Szentpéteri Pörkölosok, Szentgyörgyi Vincék, a Báztejek, a Szerdahelyi Derséek és Dancsok, az Almásiak, a Baracskaik, a Hardiak, a Dombóiak, az alapi Salamonok, a Berényiek, a Zedregiek, a Fánchyak, Szilasnyak, Szentiványiak, Serédiek és Rozgonyiak, az Ugalliak, az ág-szentpéteri Nagyok, a tatárfalvi Erdősök, a Doboziak, a felcsuti és sávolyi Balassák, a Tynodi Apsak, az abai Aranyok, stb. stb. panaszait adják elő és igazságot kérnek részint, hogy igazságot szolgáltatassanak a panaszosoknak.

(Folyt. köv.)

### Színház.

Szerda, december 7.

**Diákélet.** (Szenzáció nagy újdonság! A bel- és külföldi színházak legnagyobb sikerű újdonsága. A Vígyszínház kedvelt műsordarabja.) Az eléggé reklámozott „nagy újdonság” még sem csalta a színházba a közönséget. Nem tudjuk, az volt-e ennek az oka, hogy tavaly már a „Heidelbergi diákélet” címen bemutatott a darabot, vagy egyéb? de tényleg sajnáljuk, hogy a nagy reklám dacára sem nézték meg többen. Annyi poézis, annyi báj van ebben a darabban, hogy száz operettnél többet ér.

A jól sikerült előadás szereplői közül legbővebbn kijutott a tapsból Haraszi Micinek (Katica) aki művészi játékaival minden jelenlevőnek szemébe könnyet csalt. Jó partnere volt a bájos Katicának Cserny (Károly Henrik), bár kissé bizonytalanul játszott. Pompásan alakított Virágh (Lutz) és jó maszkjával hódított Szigethy (Rieder). A sikerben azonban a többi szereplők is méltán osztozkodtak.

Csütörtök, dec. 8. délután.

**Drótostól.** A sikerült délutáni előadások számát eggyel megszorították színészeink. A népgyűlés ugyan a közönség jórészt elvonta a színháztól, de azért jutott ide is.

Csütörtök este.

**Három pár cipő.** Egy osztrák színműrő műve, akinek dicsősége azonban Pesten vette kezdetét, amennyiben első szindarabját (Der letzte Zopf) Pesten adták elő, persze németül. A forradalom kiűzte őt Magyarországból, de az első lépést már megtette a dicsőség útján. Körülbelül 80 : ...művet írt, melyek között legnagyobb sikert a „Geistinger asszony” című aratott. A „Három pár cipő”-t különösen bájos zenéje tette híressé.

Millőcker „A koldus diák”, „Szegény Jonathán” dallamainak hírneves szerzője a „Három pár cipő”-höz is remek ének- és zeneszámokat írt. Így tehát a vasárnap-esti előadás kellemes szórakozást nyújtott a közönségnek.

A sok érdekes mozzanatban bővelkedő darab nagyon szép előadásban került színre. Sziklay Sz. (Léni) elemében volt, a nála eddig nem tapasztalt kedvvel játszott. Szép hangjával és művészi énekével hódított Káldy Mariska (Eder Laura énekesnő), még vastapsban is volt része Sziklayval egyetemben. Ki kell emelnünk Szigethyt (parlovag), ki minden alkalommal kitünteti magát. Méltán sorakozik ezek mellé (Virágh (Flink) is, Somogyi is kitünt ezen estén, azonban a többi szereplők is megállták helyüket.

Péntek, dec. 9.

**Hajánk hadnagya.** Harmadszor is színrehozták a társulat bemutatkozó előadását. Az előadás teljesen jól ment. Elég szépszámu közönség hallgatta végig. Káldy Mariskát mindjobbán megszereti a közönség, s Jakabfy Jolánnal, Papp Jánossal és Virágh Jenővel a sikert biztosították.

**Színházi hír.** Ma „Scherry”-című operette kerül színre, holnap (vasárnap) pedig d. u. Hajduk hadnagya, este a „Párisi rongyszedő” romantikus dráma. Hétfőn Küry Klára fog vendégszerepelní a „N. ebánsvirág”-ban, kedden a „Baba”, szerdán a „Lili” meggy szintén Küry Klára fellépésével, felémelt helyarákkal, bérlet-szűnethen.

### Anyakönyvi statisztika

1904. évi december hó 3-ától december hó 10-ig

#### I. Születés.

Született: 8. (törvényes fiú, 7. leány; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; halva született: 0 törvényes fiú: 0, leány: 0; törvénytelen fiú, 0. leány. — Összesen: 10.

#### II. Halálozás.

Elhalt: 14 fi, 10 nő. Ezekből 7 éven aluli: törvényes fiú: 2, leány: 7; törvénytelen fiú: 0, leány: 0; 7 éven felüli fi: 12, nő: 3. — Összesen: 24.

E szerint a születés a halálozás 8-cal mulja felül.

**Elhaltak:** Gáspár István, r. k. 4 éves Gőzmalom-utca 14. sz. — Schmiki János, r. k. nyug. segélyegyleti pénztárnok 72 éves Kossuth-utca 5. sz. — Fodor Pap Ferenc, r. k. 1 hónapos Selyem-utca 5. sz. — Vitéz István ev. ref. 8. éves Tobak-utca 4. sz. — Oronics Antal r. k. 66 éves városi aggintézet. — Szilágyi Mária, r. k. fél éves Széchenyi-utca 78 sz. — özv. Jankovics Istvánné Máyer Anna r. k. 70 éves Sütő-utca, 12. sz. — Pollák Jánosné Palkovits Lidia, r. k. 33 éves Szt. Gy. kórház. — Szűts István ev. ref. 39 éves festőgyári napsz. Szt. Gy. kórház. — Szentes Lajos r. k. napszamos, Szt. Gy. kórház: — Pollák Mihály izr. 98. éves magánzó, Ósz utca, 6 sz. — Király Erzsébet, r. k. 18 napos Csorda-utca, 7. sz. — Kocsis István r. k. kérogető, 55. éves Háltér 3. sz. — Klein Rudolfné Deutsch Julianna izr. 45. éves Szt. Gy. kórház. — Torma Anna r. k. 20 hónapos Palotai-utca, 53 sz. — Matusék István, r. k. vendégős 48. éves, Horváth István-utca 2. sz. — Nott Julianna, r. k. 8 hónapos Öreg-utca 40. sz. — Sinka Lajos, molnársegéd ev. ref. 38 éves Szt. Gy. kórház. — Vasali Katalin, r. k. 22 hónapos Apáca-utca 2 sz. — Horváth Péter, r. k. földm. napsz. 59. éves Szárazrétek. — Csizmadia Katalin, r. k. 1 hónapos Sár-utca 16. sz. — Schmidt József r. k. pénzügyi számellenőr. 34 éves Sas-utca 9. sz. — Bloksa Julianna, r. k. 2 éves Palotai-utca 38. sz.

### Nyilttér.\*

#### Uj mosóintézet megnyitás.

A „FEHÉR HATYU”-HOZ.

Van szerencsém a nagyérdemű helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

### mosóintézetet

nyitottam. Mosó- és tisztító-intézetemben a fehérnemű ruhák a legnagyobb vigyázat mellett tisztíttatnak, semmiféle gépet, vagy maró vegyiszert a ruhák tisztításához nem használók. Főtekörvésem odairányú, hogy a nagyérdemű közönség teljes bizalmát kiérdemeljem.

Mosóintézetemben menasszonyi kelengyék a legszebb kivitelben mosatnak, vidéki rendelések pontosan eszközölkötenek. A reám bizott ruhák kicserélése ki van zárva. A n. é. közönség kívánatára a ruhák hazaszállíttatnak s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a megszakadt ruhák kijavíttatnak, a hol a n. é. közönség csak egyszeri megpróbálás után a legpontosabb és legfigyelmesebb kiszolgálásról fog meggyőződni.

Kegyes pártfogásért esedez

#### Toth János nőiszabó,

a „Fehér hatyú”-ról címzett férfi és női fehér ruha mosó- és tisztítóintézet tulajdonosa  
Szféhevár, Megyeház-utca 4. sz.

\*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk

Nagy választék angol fayence tea, kávé, mokka cseszékben és oszonna készletekben

#### Schnitzer Nándor

üveg, tükör és porcellán kereskedésében

2918 Szűgyény-Marich-utca 5. sz. 10-1

### KARÁCSONYI KÖNYVVASÁRI!

Ne mulassza el senki, mielőtt karácsonyi ajándékot vesz, megtekinteni a

nagy karácsonyi könyvtárt

### SINGER EDE

könyvkereskedésében

Szféhevár, Kossuth- és Bank-utca sarok, ahol a magyar irodalom újabb és régebb termékei, regények, elbeszélések, ifjúsági iratok mélyen leszállított árban kerülnek eladásra.

Levelpapírok pazar választékban  
rendkívül olcsó áron!

Könyvtárak és egyes könyvek a legmagasabb árán megvételnek.

### Elsőrangú bútörüzet.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy saját műhelyemben készült asztalos munkákból raktárt tartok a

Kórház-utca 4. sz. alatt (saját ház).

Raktáron vannak: úri-, háló-, ebédli-, szalon-, előszoba- és konyha-butorok a legszolidabb kivitelben, melyeknek jöminőségéért felelősséget vállalom.

Főelvem odairányul, hogy ezen szakmában előforduló silány gyári munkák által félrevezetett közönség helyben találjon szolidan készült butorokat.

Elvállalok továbbá minta és rajz szerint választott butorok készítését bármily kivitelben, ugyszintén mindennemű asztalos munkákat jutányos áron.

Raktáromat a n. é. helybeli és vidéki közönség b. figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel

NYARI GABOR.  
52-27 épület- és butor-asztalos. 2778

### BRÁZAY FÉLE SŐSBORSZESZ



NAGY ÜVEC ÁRA: 2 KORONA  
KIS ÜVEC ÁRA: 1 KORONA  
HASZNALATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVECHEZ  
MELLELKELVÉ VAN!

Székesfehérvár szab. kir. város hatóságától.

18648/1904.

**Pályázat ösztöndijra.**

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága által alapított 2 rendbeli ezredéves tanulói ösztöndíj mindenike üresedésbe jövén, azok elnyerésére pályázat hirdettetik.

Felhívotnak mindazok, kik ezen ösztöndíjak bármelyikét elnyerni óhajtják, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket f. é. december 21-ig bezárólag a tanácsi iktató hivatalba adják be.

Ezen ösztöndíjak egyikére csak oly ifjak pályázhatnak, kik a helybeli főgimnáziumnál, — másikkára, kik a helybeli főreáliskolánál az érettségi vizsgálatot jó eredménnyel letették s a tudomány vagy műegyetemen folytatják tanulmányukat. Pályázati feltételül kikötöttük továbbá, hogy az illetők székesfehérvári születésűek, kifogástalan magaviseletű s szegénysorsu tanulók legyenek.

A pályázati kérvények f. é. december 29-én tartandó rendes közgyűlésen fognak érdemileg elintéztetni.

Székesfehérvár, 1904. november 28-án.

Havranek József s. k.,  
polgármester.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy 34 év óta fennálló

**könyvkötő üzletemben**

egy a legegyszerűbb könyvkötést, mint a legdiszesebbet is, üzleti vagy könyvtári könyvek bekötését a legjutányosabb árért pontosan készítem. A n. é. közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel

Friesz József,

könyvkötő

Székesfehérvár, Iskola-utca 3. sz.

2713 52-38

**Bor eladás.**

Sárszentmihályi gazdaságban gróf Zichy Jenő saját termésű hegyi fehér és vörös ó fajborok egy Hltren felüli mennyiségben a vevő hor-dóba átfejtve eladó. | — | — |

Tudakozódhatni:

gróf Zichy Rafael

gazdasági intézőségénél

Sárszentmihály, Fejérmegye.

Vasutállomás helyben Fejér-Zichyfalva.

Ügynökkel nem tárgyalunk.

2877

15-7

Elsőrendű szabó-  
üzlet, amél is inkább,  
mert szabásza a kitűnő szabásza-  
tól méltán híres: Szirkovics András.  
TÜGL LAOS férfiszabó  
Székesfehérvár, Kossuth-utca 15. (a postával szembe)  
Készít mindennemű polgári ruhá-  
nyit, papirusmunkát, katonai egyen-  
ruhát és liberált a legju-  
tányosabb árban.  
2765 52-28

**Kárpitos butor-raktár.**

Van szerencsém a n. é. közönség b: tudomására hozni, hogy kész kárpitos-munkákból u. m. garnitúrák, ebédő-divánok, ottománok stb. stb.

**raktárt tartok**

a Megyeház-tér 13. és Simor-utca 22. szám alatt.

Elvállalok továbbá mindennemű kárpitos és díszítő munkákat, valamint szobák tapétázását, ugyiszintén a kiválasztott minta és rajz szerint megrendeléseket a legjutányosabb árban!

Feltétlen megbízhatóság, elsőrendű munkák.

Kiváló tisztelettel

**Vida Elek**

2870

kárpitos és díszítő. 57-15

**Hirdetések**

jutányos áron felvételnek  
a kiadóhivatalban.

## Amit hölgyeink örömmel vártak:

már december 1-én megkezdődött

# Nagy karácsonyi vásárunk!

Nem kisélejtezett, divatját mult, hanem tulhalmozott raktárunk kitűnő minőségű cikkeit bocsájtjuk t. vevőink rendelkezésére bámulatos olcsó árak mellett! x x x x

Bő alkalmat nyujtunk igen t. vevőinknek nemcsak karácsonyi és ujévi ajándék tárgyak vásárlására, hanem az általános szükséglet fedezésére is, mert áruházunk

## összes cikkeire kiterjed az occasio

\* \* \* \* \* és tart december hó 31-ig. \* \* \* \* \*

\* Mintákat vidékre készséggel küldünk! \*

Pontos, szolid kiszolgálásról kezeskedik cégünk elismert jó hírneve.

## SCHUBERT ÉS SCHLESINGER

SZÉKESFEHÉRVAR, NADOR-UTCA.

2914

6-3

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában, Székesfehérvárott.